

Dvi priežastys, kodėl naudoti hibridinių rapsų ūkinę sėklą yra finansiškai nenaudinga

Kasmet vis didėjant gamtos siunčiamiems iššūkiams, kylant produkcijos užauginimo kaštams, neretai ūkininkai ieško galimybių, kaip sumažinti išlaidas, tačiau ne visos priemonės pateisina rezultatus. Vienas iš tokių sprendimų – hibridinių rapsų ūkinės sėklos naudojimas, kitaip trumpinamas kaip FSS arba F2.

Mūsų turimais duomenimis, maždaug 10 procentų ūkininkų rapsų sėjai naudoja savo pačių užaugintą derlių, nors tai yra neleistina Tarybos Reglamento 14 straipsniu. Atsižvelgdami į tai, pateikiame dvi svarbiausias priežastis, kodėl ūkininkams naudoti hibridinių rapsų ūkinę sėklą yra finansiškai nenaudinga.

1 priežastis: derliaus skirtumas pinigine išraiška yra lygus arba net didesnis už naujos sėklos kainą

Iš ūkinės sėklos augalai sudygsta netolygiai, rudenį skiriasi augalų išsivystymo tarpsnis, o tai lemia augalų prastą žiemojimą (1 pav.).

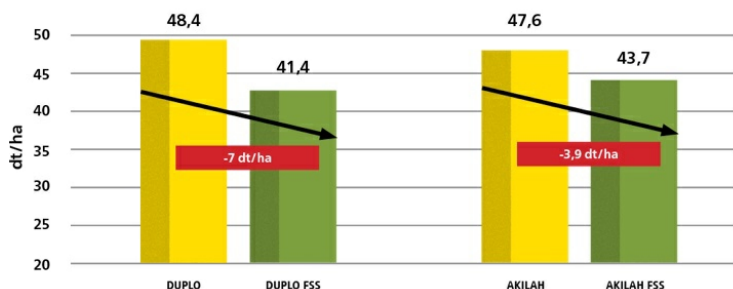
1 pav. RAPOOL privatus bandymai 2021, Lenkija. F1 – hibridinių rapsų sėkla, F2 – ūkinė sėkla. Šaltinis: RAPOOL.

Atsinaujinus vegetacijai, sunku nustatyti optimalų augalų apdoravimo laiką, o vėliau augalai ir žydi nehomogeniškai. Visa tai perauga į netolygų augalų pribrendimą, lemiantį problematišką kūlimo procesą dalį derliaus paliekant lauke. Visa tai nulemia mažesnę derlingumą, lyginant su hibridinių rapsų, kitaip trumpinamu kaip F1, derliumi.

Siekiant nustatyti skirtumus tarp F1 ir FSS, vieni pirmųjų bandymų buvo atlikti Prancūzijoje. Nustatyta, kad visų ūkinės sėklos apsetų bandymų derlingumas buvo mažesnis, iš jų daugiau kaip pusė skyrėsi 0,5 t/ha, lyginant su F1 – hibridinių rapsų sėkla.

Siekdama bandymo rezultatus patikrinti lokaliomis sąlygomis, RAPOOL Baltic inicijavo privačius bandymus Lenkijoje, kurių metu nustatytas derliaus skirtumas pinigine išraiška 1 ha buvo didesnis nei hibridinės rapsų sėklos kaina (2 pav.). Maža to, nustatyta aliejaus kiekio mažėjimo tendencija. Šių bandymų rezultatai įrodo, kad ūkinės sėklos naudojimas yra neracionalus sprendimas ir ilgalaikėje perspektyvoje mažinantis ūkio pelningumą.

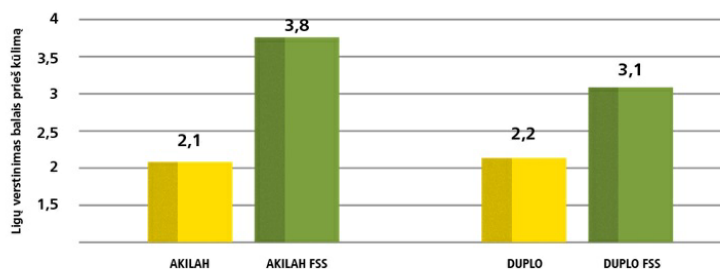
Dvi priežastys, kodėl naudoti hibridinių rapsų ūkinę sėklą yra finansiškai nenaudinga

2 pav. RAPOOL privatus bandymai 2021, Lenkija, 4 vietovės. Kontrolė: DYNAMIC, TEMPTATION, DK Excited, LG Ambassador, LG Architect. Šaltinis: RAPOOL.

2 priežastis: augalai praranda veislei būdingas savybes

Kalbant apie ūkinės sėklos naudojimą svarbu nepaminti, kad FSS nebepasižymi tokiais pat savybėmis ir atsparumais kaip F1, nesvarbu kokia gera veislė yra atsėliuojama. Tai įrodo ir bandymo Lenkijoje rezultatai, gauti įvertinus RAPOOL veislių ligų paplitimą prieš kūlimą – statistiškai gauti esminiai skirtumai naudojant hibridinių rapsų ūkinę sėklą (3 pav.). Tokios savybės, kaip atsparumas ropių geltos virusui (TuYV), fomozei, šaknies gumbui ar ankštarių atsidarymui – netenkamos. Prie to dar vertėtų paminėti nekokybiškos sėklos paruošimą sėjai – žeminiams rapsams skirti beicai mažais kiekiais neparduodami, todėl sėjama nebeicuota, gerai neišvalyta sėkla

3 pav. RAPOOL privatus bandymai 2021, Lenkija, 4 vietovės. Kontrolė: DYNAMIC, TEMPTATION, DK Excited, LG Ambassador, LG Architect. Šaltinis: RAPOOL.

nedera su inovatyvių ūkių logika.

Be šių išvardintų priežasčių svarbu paminėti, kad naujų veislių kūrimas – ilgas procesas, todėl hibridinių ir linijinių veislių ūkinės sėklos naudojimas užkerta kelią selekcininkams kurti naujas, didesniu atsparumu pasižyminčias veisles, kurios bus itin svarbios keičiantis klimatui bei normuojant leistiną pesticidų kiekį. Nemeskime kelio dėl takelio.

Teksto autorė:

Antanina Ušinskienė, „Rapool-Ring“ atstovybės Baltijos šalyse produktų vadovė aliejinėms ir ankštinėms kultūroms